

Үнэт цаасны арилжааг хэрхэн идэвхижүүлэх вэ -Япон улсын туршлагаас-

2016 оны 10 дугаар сарын 27

Сэижи Адачи
Олон улс судлалын Канда их сургууль
Токиогийн хөрөнгийн биржийн Азийн Бизнес хариуцсан ахлах
стратегич асан

Contents

1. Боломжит хөрөнгө оруулагчдыг үнэт цаасанд хөрөнгө оруулалт хийхэд юу нөлөөлдөг вэ?
2. Хөрөнгө оруулалтын чуулган
3. Санхүүгийн боловсрол болон JРХ-ээс мэдлэгийг дэмжих үйл ажиллагаа
4. Nikkei- Жил бүрийн Хөрөнгө оруулагчдын харилцаа (IR) Үзэсгэлэн Яармаг (Aug 26 & 27, 2016)
5. Хувьцаа эзэмшигчийн тусгайлан хүртэх үр ашгийн төлөвлөгөө
6. Монгол Улсын нөхцөл байдалд хэрэглэх нь

1. Боломжит хөрөнгө оруулагчдийг үнэт цаасанд хөрөнгө оруулалт хийхэд юу нөлөөлдөг вэ?

таамаглал

- Хөрөнгө оруулалтын өгөөж?
- Хөрвөх чадвар?
- Итгэлцэл / Компанийн нэр хүнд?
- Харилцаа / Компанийн талаар хүлээлт?
- Бусад ашиг тус?

2. Хөрөнгө оруулалтын чуулган (1)

Агуулга ба үндэслэл

- 1996 оноос хойш Жил бүрийн 10 сарын 4-нд улсын хэмжээнд **Хөрөнгө оруулалтын чуулганы арга хэмжээг зохион байгуулдаг**

- Гол зорилго:
 1. Санхүү/Үнэт цаасны зах зээлийг дэмжих сурталчлах замаар олон нийтийн санхүүгийн боловсролыг дээшлүүлэх
 2. Олон нийтийн дунд санхүүгийн хөрөнгө оруулалтын талаар сөрөг дүр зургийг өөрчилж ирээдүйн боломжит хөрөнгө оруулагчдын суурийг тавьж боловсруулах

- **JPX** болон **FSA** -ын туслалцаатайгаар **JSDA** (*) нь удирдан зохион байгуулдаг. Орон нутгийн биржүүд нь дотоодод зохион байгуулагдаж байгаа үйл ажиллагаанд хамтран ажилладаг.
 - (*) JSDA: Санхүүгийн зах зээл дэх компаниудын холбоо гэсэн хууль ёсны статустай SRO бөгөөд Санхүүгийн хэрэглүүр болон биржийн тухай хуулийн хүрээнд үйл ажиллагаа явуулдаг. Одоогийн байдлаар, JSDA нь үнэт цаасны компаниуд, брокерууд, бусад санхүүгийн байгууллагууд зэрэг Японд үйл ажиллагаа явуулж буй 500 орчим гишүүнтэй

- 2016 онд: 16 газарт 5000 оролцогчдыг хамарсан үйл ажиллагаа зохион байгуулсан (2015 онд: 4117 оролцогчдыг хамруулсан 9 дүүргийн 20-газар)

2. Хөрөнгө оруулалтын чуулган (2)

Гол үйл ажиллагаанууд

1) Токио хөрөнгө оруулалтын чуулга уулзалт

Мэдээллийг аль болох өргөн тархаах зорилготой.
Үйл ажиллагааг интернэтээр шууд дамжуулна.
Лекц, ярилцлага Осака хотноо мөн зохиогдоно.

2) NISA(*) үйлчилгээний цонх

Хөрөнгө оруулалтын чуулганы арга хэмжээнд зориулж JSDA нь 16 газар 'NISA Зөвлөх үйлчилгээний цонх' гэсэн үйл ажиллагааг зохион байгуулж, FP (financial planner)-уудыг илгээн ажиллуулдаг. FP-ууд NISA- суурилсан үнэт цаасны хөрөнгө оруулалтын талаар асуултуудад төвийг сахисан байр суурьнаас тодорхой хариултууд өгдөг.

(*) **NISA (Nippon Individual Saving Account)**: Ногдол ашиг болон хөрөнгө оруулалтын ашиг зэрэг нь татвараас чөлөөлөгдсөн олон жижиг үнэт цаасны хөрөнгө оруулалтын тогтолцоог татваргүй дансаар удирдагдана.

3) Онцлог сэдвийн талаар нийтлэл

Токио чуулганд зохион байгуулагдсан үйл ажиллагааны дүгнэлт үндэсний томоохон сонин хэвлэлүүдэд нийтлэгддэг (Nikkei, Asahi & Yomiuri зэрэг сонингуудад хагас нүүр хэмжээтэй сургалчилгаа нийтлэгддэг)

4) Хөрөнгө оруулалтын чуулганд зориулсан вебсайт

- Брокерууд дээр болох арга хэмжээний болон семинаруудын талаарх зар
- Хөрөнгө оруулалтын чуулганд зориулсан асуулт, хариулт
- Бусад холбогдох мэдээлэл

Хаана	Токиогийн Олон улсын форум (Токио метроны буудлын ойролцоо)
Илтгэл (18:30-19:20)	'Японы ирээдүй болон хөрөнгө оруулалтаар бид хэрхэн өөрсдийгөө хамгаалах талаар' --- Motoyoshi Itoh, Hon.Prof. Токиогийн Их сургууль
Чиглүүлэх мэдээлэл(19:20-19:40)	'Хөрөнгө оруулалтын залилан мэхлэлтэд анхаарал хандуулах нь' -JSDA ажилтнууд
Мэтгэлцээн, Хэлэлцүүлэг (19:40-20:40)	'Санхүүгийн боловсрол Японыг өөрчилж болно' Мэтгэлцээнд оролцогч: - Motoyoshi Itoh, Hon.Prof. University of Tokyo - Masumi Tsai, Macro Economist - Pack'n & Mack'n, a "Manzai" performer Мэтгэлцээн удирдагч: Sohichiro TAHARA (сэтгүүлч)

1. Санхүүгийн боловсрол болон JPX-ээс мэдлэгийг дэмжих үйл ажиллагаа

JPX, Хөрөнгө оруулагчийн мэдлэгт тэргүүлэх нөлөө үзүүлнэ

1) JPX академи

- Макро эдийн засгийн чиг хандлага, хамгийн сүүлийн үеийн онолууд, хөрөнгө босгох болон менежменттэй холбоотой бусад субъектын талаар үндсэн мэдээллээр хангах
- Оролцогчид: 5,016 (2013) → 5,100 (2014) → 7,500 (2015)

2) Сургуулиудыг өргөнөөр хамруулах (бага сургуулиас ахлах сургууль)

- Сурагчдад зориулсан сургалт TSE & OSE дээр болдог бөгөөд эдийн засгийн эрч хэмнэлийг мэдрүүлэх газар дээр нь очиж үзэх богино аялалуудбайдаг
- Оролцогчид : 15,300 (2015)

3) эцэг, эх, бага насны хүүхдүүдэд зориулсан эдийн засгийн суурь лекц (амралтын үеэр)

- TSE дээрх Эцэг эх, хүүхдүүдэд зориулсан зуны сургалт (Үнэт цаас, бусад бүртгэлтэй бүтээгдхүүнүүдийн талаар ойлголт өгнө. Мөн TSE & OSE бүлэг болон хувь хүн зочлоход нээлттэй
- Оролцогчид : 2,600 (2015), 66,000 (2015 он хүртэл)

4) Хүсэлтийн дагуу сургалт хийх (Их сургууль коллежийн оюутнуудад)

- Оролцогчид : 190 гаруй удаагийн сургалтаар 1,000 орчим оюутнуудад (2015)

5) Үнэт цаасны салбарынхантай хамтарсан төслүүд

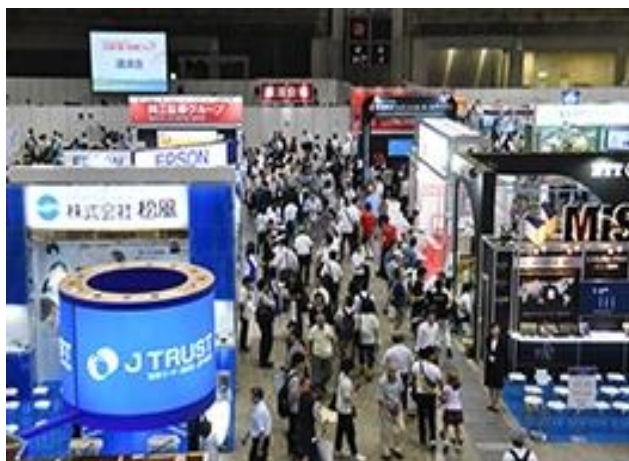
- “Хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр”-г бага дунд сургуулиас эхлэн их дээд сургуульд суралцагчдад зориулан үнэт цаасны зах зээлийг ойлгуулах үүднээс бодит байдлыг дуурайлгасан тоглоомын хэлбэр ээр санал болгодог.

4. Nikkei- Жил бүрийн Хөрөнгө оруулагчдын харилцаа (IR) Үзэсгэлэн Яармаг (Aug 26 & 27, 2016)

Японы хамгийн том хэмжээний хөрөнгө оруулагчдын үйл ажиллагааны нэг нь

- Хаана: Tokyo Big-Sight (ОУ хурал танхим)
- Үзэсгэлэнд оролцогчдын тоо (Ихэвчлэн бүртгэлтэй компаниуд) **82** (ихэвчлэн дунд зэрэглэлийн)
- Үүнээс гадна, 4 тэргүүлэгч хөрөнгийн удирдлагын компаниуд (UBS Securities-г оролцуулаад) болон гол зах зээлийн мэдээлэл үйлдвэрлэгчид павилион нээдэг
- павилион тус бүрийн үнэ : **10.8-1.2mn** (Nikkei сонинд нийтлэл хэвлүүлэх зардал ороод)

	Цаг агаар	Оролцогчдын тоо
Баасан, 10/26	тааламжтай	7,301
Бямба, 10/27	үүлэрхэг	8,814
	НИЙТ	16,115

5. Хувьцаа эзэмшигчийн тусгайлан хүртэх үр ашгийн төлөвлөгөө (1)

Агаарын тээврийн компаниудын загвар болон нийтлэг тохиолдлууд

- **Уламжлалт урамшууллын хөтөлбөр**@бүртгэлтэй компаниуд: бүртгэлийн өдрөөр тодорхой тооноос дээш тоогоор хувьцаа эзэмшиж буй хувьцаа эзэмшигчдэд олгоно
- Японы **3000 бүртгэлтэй компаниас 1100** нь хэрэгжүүлдэг
- Ногдол ашгаас гадна, Компанийн хувьцаа эзэмшигч нь **компанийн бүтээгдэхүүн / үйлчилгээтэй холбоотой төрөл бүрийн бусад ‘ашиг’ хүртдэг.**

(ж.нь) –Хямдруулсан, үнэгүй нислэгийн билет
- Төмөр замын үнэгүй билет

- *Агаарын тээврийн компаниудын хувьд* (ж.нь JAL,ANA), хувьцаа эзэмшигчдийн нэлээд хэсэг нь (ялангуяа хувь хүн) эзэмшдэг хувьцааны тооноос хамааран олгогддог дээрх ашгийг хүртэхийг тулд хувьцаа худалдан авдаг

5. Хувьцаа эзэмшигчийн тусгайлан хүртэх үр ашгийн төлөвлөгөө (2)

хувьцаа эзэмшигчдэд олгогдох ашгийн янз бүрийн төрлүүд ...

Компан	ашгийн төрөл	Хамгийн бага хөрөнгө оруулалтын хэмжээ
AEON (Супермаркет)	Бэлэн мөнгө буцаах баталгаа эрхийн бичиг (урьдчилсан төлбөрт карт төрөл)	3% буцаалт 100-аас дээш хувьцаатай хувьцаа эзэмшигчид(=х.бага. \150,000) 4% буцаалт 400-аас дээш хувьцаатай хувьцаа эзэмшигчид 5% буцаалт 1,000-аас дээш хувьцаатай хувьцаа эзэмшигчид 7% буцаалт 3,000-аас дээш хувьцаатай хувьцаа эзэмшигчид
TDL (Сэдэвчилсэн амралт тоглоомын парк)	Токио Disney World 1-өдөр үнэгүй паспорт	100 –аас дээш хувьцаатай хувьцаа эзэмшигч жилд нэг удаа (=х.бага. \650,000) 6 сард 1 удаа 400 –аас дээш хувьцаатай хувьцаа эзэмшигч (жилд 2 удаа) 6 сард 2 удаа 800–аас дээш хувьцаатай хувьцаа эзэмшигч (жилд 4) 6 сард 3 удаа 1,200–аас дээш хувьцаатай хувьцаа эзэмшигч (жилд 6) 6 сард 5 удаа 2,000–аас дээш хувьцаатай хувьцаа эзэмшигч (жилд 10)
Kikkoman (Хамгийн том цуу үйлдвэрлэгч)	1000-аас дээш хувьцаатай хувьцаа эзэмшигч бүрт бүтээгдхүүний цуглуулга илгээнэ \2,500, аар үнэлэгдэх	

Kikkoman жил бүрийн долдугаар сарын сүүлээр хувьцаа эзэмшигчиддээ савласан бүтээгдэхүүний цуглуулга илгээж, тэдэнтэй хамт урт удаан хугацааны харилцаатай байх гэж оролддог.

6. Монгол Улсын нөхцөл байдалд хэрэглэх

Боломжит хөрөнгөө оруулагчдын сонирхлыг татах ёс суртахуунтай циклийг үүсгэх ...

- Зорилго: **хөрвөх чадвартай хөрөнгийн зах зээл**-ийг хөгжүүлснээр **үндэсний эдийн засаг**-ийн өсөлтийг хангах
- Хэрхэн: 1-дүгээр алхам бол цаг хугацаа их зарцуулах ч, зохион байгуулалттай хөтөлбөрүүдээр дамжуулан боломжит хувийн хөрөнгөө оруулагчдыг нэмэгдүүлэх.
- Яагаад '**Санхүүгийн боловсрол**' гэж?
Бодит амьдралд, хэн ч санхүүгийн асуудлаас зугтаж чадахгүй, энэ нь чиний QOL-ийг улам нэмэгдүүлнэ.
 - Санхүүг "**Амьдралын ур чадвар**" болгон, үндэс сууриас нь эхлэн практик түвшинд хүртэл ойлгох хэрэгтэй
 - Хувь хүний санхүүгийн суурь мэдлэгийн түвшин дээшлэх тусам, **эрүүл -чанартай санхүүгийн бүтээгдэхүүнийг дэмжих** боломжтой болно,
 - Ингэснээр эцэстээ санхүүгийн бүтээгдэхүүний эрэлтийг өргөжүүлэхэд хүргэнэ

Иргэн бүр зохих ойлголтыг эзэмшснээр хөрөнгөө эзэмшин аюулгүй, жаргалтай, 'илүү баян' амьдралыг мэдрэх болно.

Гадаадаас шинэ хөрөнгөө оруулалтыг татаж чадах шударга, тогтвортой нийгмийг цогцлоох гол түлхүүр нь юм...

'Ромыг нэг өдөрт байгуулаагүй...'

Баярлалаа!